BRIEF REPORT

Investigating the Complaints of Patients Against Orthopedic Surgeons in Mazandaran Province, Iran 2011-2014

Mohammad Hossein Kariminasab[1],
Mehran Razavipour[2],
Salman Ghaffari[2],
Mohammad Tofighi[3],
Mohammad Zabihi[4],
Fatemeh Mohammadnezhad[5]

[1] Associate Professor, Department of Orthopedics, Orthopedic Research Center, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran
[2] Assistant Professor, Department of Orthopedics, Orthopedic Research Center, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran
[3] Resident Orthopedic Surgery, Orthopedic Research Center, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran
[4] General Practitioner, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran
[5] MA in Clinical Psychology, Faculty of Psychology, Islamic Azad University, Amol Branch, Amol, Iran

(Received October 25, 2016, Accepted June 25, 2017)

Abstract

Background and purpose: Despite numerous advances in diagnosis and treatment of diseases, complaints against doctors and medical assistants are increasing. The aim of this study was to investigate the complaints of patients against orthopedic surgeons in Mazandaran province, Iran.

Materials and methods: A cross-sectional study was done on the complaints of orthopedic malpractice cases made to Department of Forensic Medicine in Mazandaran province between 2011 and 2014.

Results: A total of 64 complaints was made in which the doctors were convicted in 49 cases (76.6%). The patients in these cases included 37 (75.5%) males and 12 (24.5%) females. The mean age of patients was 34.4 years. The most common complaint was malfunction Lack of organ function (39%, n=25). Among the cases 21 (42.9%) were admitted in state hospitals while 28 (57.7%) were hospitalized in private hospitals.

Conclusion: A considerable number of orthopedic malpractice claims was proved. In order to prevent such cases, appropriate planning is required.

Keywords: complaint, patients, orthopedic surgeons

J Mazandaran Univ Med Sci 2017; 27(152): 192- 196 (Persian).

[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-10-31]

گزارش کوتاه

مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران
دوره بیست و هفتم شماره 152 شهریور سال 1396 (196-192)

بررسی شکایت های بیماران از متخصصین ارتوپدی در استان مازندران

محمد حسین کریمی نسب[1]
مهران رضوی پور[2]
سلمان غفاری[2]
محمد توفیقی[3]
محمد ذبیحی[4]
فاطمه محمد نژاد[5]

چکیده

سابقه و هدف: امروزه علی‌رغم پیشرفت‌های متعدد علمی و تکنولوژیک در تشخیص و درمان بیماری‌ها، روند شکایت از پزشکان و پرسنل درمان رو به افزایش می‌باشد. هدف از این مطالعه بررسی شکایت‌های بیماران از متخصصین ارتوپدی دراستان مازندران می‌باشد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه مقطعی بر روی پرونده‌های شکایت از قصور پزشکی در رشته تخصصی ارتوپدی طی سال‌های 1390 تا 1393 در اداره کل پزشکی قانونی استان مازندران‌ثبت شده بود، انجام شد.

یافته‌ها: از 64 مورد شکایت ثبت شده در 49 مورد (76/6 درصد) متخصصین ارتوپدی محکوم شدند. فراوان‌ترین علت شکایت عدم کارکرد اندام بود که در 25 مورد (39 درصد) مشاهده شد. از 49 شکایتی که منجر به محکومیت پزشکان شد، 37 مورد (75/5 درصد) بیماران مرد و 12 مورد (24/5 درصد) خانم بودند. میانگین سنی بیماران 34/4 سال بود. 21 بیمار شاکی (42/9 درصد) در بیمارستان دولتی و 28 نفر (57/1 درصد) در بیمارستان خصوصی بستری بودند.

استنتاج: نسبت قابل توجهی از شکایات مطرح شده منجر به محکومیت شده بود که می‌بایست در جهت جلوگیری از بروز موارد منجر به شکایت برنامه‌ریزی مناسبی صورت بگیرد.

واژه های کلیدی: شکایت، بیماران، متخصصین ارتوپدی

مقدمه

هرگاه پزشک هر کدام از مراحل تشخیص و درمان اعم از معاینه دقیق، درمان‌ها و جراحی‌های صحیح، پیگیری و مشاوره و راهنمایی‌های لازم را طبق موازین علمی و فنی پزشکی انجام نداده باشد، مرتکب قصور پزشکی گردیده است. شکایت بیمار از پزشک را می‌توان به‌عنوان یکی از مهم‌ترین تنش‌های شغلی حرفه پزشکی به حساب آورد. پزشکی و مشاغل وابسته به آن از زمان‌های گذشته از موفقیت و موقعیت اجتماعی بسیار بالایی برخوردار بوده‌اند(1). پزشکان از زمان‌های قدیم شریک درد و غم مردم و محرم اسرارشان

مولف مسئول: سلمان غفاری - ساری، بیمارستان امام خمینی ساری، مازندران، ایران
Email: sal_gh_07@ yahoo.com
1. دانشیار، مرکز تحقیقات ارتوپدی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران
2. استادیار، مرکز تحقیقات ارتوپدی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران
3. دستیار، گروه ارتوپدی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران
4. پزشک عمومی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران
5. کارشناس ارشد روان شناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد آمل، مازندران، ایران
تاریخ دریافت : 1395/8/4 تاریخ ارجاع جهت اصلاحات : 1395/9/21 تاریخ تصویب : 1396/4/4

[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-10-31]

بوده و لـذا هـر چیـزی کـه باعـث کـاهش اسـتحکام آن گردد مضـموم خواهـد بـود(2). مطالعـات در کشـورهای گوناگون نشان می‌دهد میـزان ایـن شـکایات در سراسـر جهان رو به افزایش بوده است. در ایالات متحده آمریکا از سال 1986 تا 990 ، میزان این نوع شکایات 19 درصد افزایش یافته اسـت(2). مـوارد شـکایت همیشـه ناشـی از درمان‌های جراحی نبوده بلکه درمان‌های طبی که در آن به اشکالات آناتومیک توجه کافی نشده و موجب عـدم کفایت درمـان شـود نیـز موجبـات نارضـایتی بیمـاران و عامل شکایت می گردد(3).

پژوهشگران از سالیان دور عقیـده دارنـد در مقابـل یـک شـکایت کتبـی، صـد شـکایت شـفاهی و در مقابـل هـر شکایت شفاهی، چهار بیمـار ناراضـی وجـود دارد(4). بـا این که در مطالعات مختلف بیان شده اسـت کـه عوامـل بسـیاری از جملـه بیمـاری زمینـه‌ای، کـادر بیمارسـتان و مسـؤول فنـی و مـدیریت و ... در شـکایت بیمـاران از متخصصین ارتوپدی تأثیر دارند ولی با این حال جراحان ارتوپدی متهم اصلی مـی‌باشـد(5). در مطالعـه‌ای کـه بـه بررسـی علـل شـکایت بیمـار از پزشـک معـالج در مراجعه‌کنندگان به سازمان نظام پزشـکی کـل کشـور در رشته ارتوپدی طی سال‌های 75 الی 80 انجام شده است، بیش‌ترین انگیزه شکایت خسارت جانی اعمال شده بوده است(6). لذا هدف از این مطالعـه بررسـی شـکایت‌هـای بیمـاران ازمتخصصـین ارتوپـدی دراسـتان مازنـدران در سال‌های 90-93 می‌باشد.

مواد و روش ها

نوع مطالعه به صورت مقطعی مـی‌باشـد، کـه در آن پرونده‌های شـکایت از قصـور پزشـکی رشـته ارتوپـدی مورد بررسی قرار گرفـت. روش جمـع‌آوری داده‌هـا بـر اسـاس پرسـش‌نامـه و اسـتفاده از اطلاعـات موجـود در پرونده‌های موجود در کمیسیون پزشکی ادارات پزشکی قانونی استان مازندران و نظـام پزشـکی‌هـای اسـتان بـود. پرسش‌نامه شامل سن، جنس، تحصیلات و شـغل بیمـار، علل قصور، نوع مرکز درمانی، علت و انگیـزه شـکایت، نـوع جراحـی، نحـوه کسـب اطـلاع از قصـور، بیمـاری زمینه‌ای، محل آسـیب وارده و شـدت آن و رای صـادره می‌باشد. داده‌های بدست آمده توسط نـرم افـزار آمـاری SPSS 21 آنالیز شد.

یافته ها و بحث

از 64 شکایت مورد بررسـی 49 نفـر (76/6 درصـد) مذکر و 15 نفر(23/4 درصد) مونث بودند. میـانگین سـن بیمـاران 34/4 بـود کـه در محـدوده 8 تـا 70 سـال قـرار داشت. از پرونده‌های مورد بررسی مـا 26 پرونـده (40/6 درصـد) مربـوط بـه بیمارسـتان‌هـای دولتـی و مـابقی 38 پرونـده (59/4 درصـد) مربـوط بـه بیمارسـتان‌هـای خصوصی بودنـد. شـایع‌تـرین علـت مراجعـه بـر حسـب مداخلات بیش‌تر مربوط به شکستگی اسـتخوان 41 نفـر (64 درصد) بود.

از میان پرونـده‌هـای مـورد بررسـی در 49 شـکایت (76/6 درصد) متخصصین ارتوپدی محکوم و در مـابقی 15شکایت (23/4 درصد) محکوم شدند. از 49 شـکایتی که منجر بـه محکومیـت پزشـکان شـد 21 بیمـار شـاکی (42/9 درصـد) در بیمارسـتان دولتـی و 28 نفـر (57/1 درصـد) در بیمارسـتان خصوصـی بسـتری بودنـد. از 10 نفری که دچار محدودیت حرکت شده بودند 4 نفرشـان (40 درصد) پزشکان را محکوم کردند. از 25 نفـری کـه دچـار عـدم کـارکرد انـدام شـده بودنـد، 7 نفرشـان (28 درصد) پزشـکان را محکـوم کردنـد. در 8 نفـری کـه از کوتاهی اندام شاکی بودند هیچ کدام موفـق بـه محکـوم کردن پزشکان نشدند. در پرونده هـر 10 بیمـاری کـه بـه عفونت دچار شده بودند پزشکان محکـوم نشـدند. از 10 بیمـاری کـه بـه علـت ناکارآمـدی وسـیله ی خـارجی (Device failure) شکایت کردند تنها در 1 پرونده حـق با بیمار بود. از 7 نفری که بـه علـت ضـایعات عصـبی از پزشکان شکایت کردند 3 نفر موفـق بـه محکـوم کـردن

[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-10-31]

پزشکان شدند. از 9 بیماری که به علت بد جوش خوردن (Malunion) شکایت کردند در 2 مورد پزشکان محکوم شدند. از 14پرونده بیماری که به علت درد از پزشکان شکایت کردند، 2 پزشک محکوم شدند. از 6 پرونده مربوط به عدم تشخیص درست پزشکان در 1 مورد پزشک محکوم شد. از 4 پرونده ای که در مورد تعرفه شکایت داشتند، هیچ کدام به نفع بیماران به پایان نرسید. از 41 پرونده مربوط به شکستگی در 8 مورد (19/5 درصد) پزشکان محکوم شدند. از 16 مورد شکایت مربوط به ضایعات بافت نرم، در 5 پرونده (31/2 درصد) پزشکان محکوم شدند. در 5 مورد شکایتی که از متخصصین ارتوپدی به علت ضایعات عصبی صورت گرفت در 2 مورد پزشکان محکوم بودند. در 30 شکایت مربوط به Fixation، در 1 پرونده (27/5 درصد) پزشکان محکوم شدند. در 10 پرونده‌ی مربوط به تعویض مفصل بیماران که به شکایت منجر شد، در 2 مورد پزشکان محکوم شدند. در 2 مورد پرونده‌ای که شکایاتش مربوط به Tap مایع مفصلی بود در هر دو شکایت پزشکان تبرئه شدند. در مطالعه Upadhyay و همکاران، شایع‌ترین علت شکایت‌های بیماران به ترتیب شامل آسیب عصب، اختلاف طول اندام، عفونت، آسیب عروقی، در رفتگی مفصل ران، سندرم کمپارتمان، ترومبوز وریدعمقی، درد مزمن و شکستگی اطراف پروتز بود و 1 نفر از بیماران فوت کرده بود(6)، که نشان می دهد عفونت، آسیب عصب و عروق، اختلاف سایز اندام، درد و شکستگی مانند مطالعه حاضر از مهم‌ترین عوامل شکایات در سطح بین المللی به حساب می‌آیند و یا در مطالعه‌ای که توسط Klimo و همکاران در سال 2000 در آمریکا با هدف بررسی شکایت‌ها از پزشکان ارتوپدی صورت گرفت مشکلات ستون فقرات کمری شایع‌ترین منطقه آناتومیک درگیر در پرونده‌های پزشکان ارتوپدی بود (7)، که با مطالعه حاضر هم‌خوانی ندارد.

سپاسگزاری

ازسازمان پزشکی قانونی استان مازندران و نظام پزشکی شهرستان ساری که نهایت همکاری در انجام این طرح داشته‌اند تقدیر و تشکر می‌شود

References

1. Shahabedin S, Ghadiani M, Bagherzadeh A. Investigate cases of medical malpractice in the field of orthopedic surgery at Tehran Medico Legal office during the years1998-2003. Sci J Forensic Medicine. 2007;13(2):81-87.(persian).
2. Eisenmenger W. Medical malpractice comments on medical and legal aspects in Germany. Forensic Science International(online). 2007: 169, S2.
3. Shayesteh Azar M, Talebpour F, Alaee A, Sajadi M, Nozari A. Association of low back pain with lumbar lordosis and lumbosacral angle. J Mazandaran univ Med Sci. 2010; 20 (75): 9-15(Persian).
4. Kiani M, Sheikhazadi A. A five-year survey for dental malpractice claims in Tehran, Iran. J Forensic Leg Med. 2009; 16(2): 76-82.(persian).
5. Bhattacharyya T, Yeon H, Harris M B. The medical-legal aspects of informed consent in orthopaedic surgery. J Bone Joint Surg Am. 2005; 87(11): 2395-2400.
6. Akhlaghi M, Toufhigi ZH, Samadi F. Analysis of medical malpractice complaints in gynecology and obstetric

[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-10-31]

7. Fallah Karkan M, Badsar A, Amir Maafi A, Heydarzadeh, A, Rahbar Taramsari M. Survey on Malpractice Claims Against Physicians Judged in Guilan Medical Council. J Guilan Univ Med Sci. 2014; 23(91): 8-15.(persian).

reffered to the medical commission of lmo in tehran from 2001-2002; causes & preventative resolutions. Sci J Forensic Med .2004; 10(34): 70-74.(persian).

[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-10-31]